

Warszawa, 09.01.2020

Meno kandidáta habilitačnej práce:	Mgr. Michaela Skyba, PhD.
Meno oponenta:	doc. PhDr. Monika Podkowińska, PhD.
Pracovisko oponenta:	Department of Sociology, Warsaw University of Life Sciences - SGGW
Názov habilitačnej práce:	TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ ŠKOLSKEJ SOCIÁLNEJ PRÁCE NA SLOVENSKU
Študijný odbor:	Sociálna práca

OPONENTSKÝ POSUDOK

posudok habilitačnej práce v súlade s § 1 ods. 10 Vyhlášky č. 6/2005 Z.z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor.

Aktuálnosť zvolenej témy

Praca TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ ŠKOLSKEJ SOCIÁLNEJ PRÁCE NA SLOVENSKU wpisuje się w bardzo istotny nurt rozważań naukowych dotyczących roli pracownika socjalnego w obszarze edukacji oraz miejsca pracy socjalnej w szkole. Temat pracy aktualny i ważny z punktu widzenia wyzwań przed jakimi staje współczesna edukacji i praca socjalna. Mocne osadzenie rozważań w teorii, zwrócenie uwagi na społeczne konteksty pracy socjalnej, oraz szerokie spektrum czynników oddziałujących na procesy realizacji funkcji wychowawczych i opiekuńczych w szkole stanowią niewątpliwy walor recenzowanej pracy. Autorka zwraca uwagę na wielowymiarowość problemów i wyzwań przed jakimi staje praca socjalna w kontekście edukacji i wychowania oraz pomocy uczniom i młodzieży w rozwiązywaniu ich problemów i pomocy w trudnych sytuacjach życiowych. Poruszana w pracy problematyka wykluczenia społecznego, ubóstwa, trudne warunki życia dzieci w kontekście rozważań dotyczących roli pracy socjalnej w sferze edukacji stanowi ważny głos w obszarze aktualnych rozważań naukowych i wskazuje na wielopłaszczyznowe oraz wieloaspektowe podejście do kwestii związanych z budowaniem relacji szkoła –rodzice – uczniowie. Aktualność przedstawionych rozważań uwidacznia się także w dociekaniach

i analizach podjętych w kontekście miejsca pracy socjalnej oraz postrzegania jej roli w edukacji na Słowacji.

Splnenie sledovaného cieľa

Cel pracy zarysowany we wstępie został zrealizowany, o czym świadczy zawartość poszczególnych części recenzowanej pracy. Część teoretyczna została wzbogacona o badania własne autorki, które stanowić mogą przyczynek do dalszych pogłębionych badań.

Teoretyczne rozważania autorki uwzględniają wielokierunkowość rozważań dotyczących pracy socjalnej oraz jej miejsca w systemie edukacji, rozwoju i socjalizacji dzieci i młodzieży. Wielowątkowość poruszanych problemów, szeroka analiza problemu zarysowanego we wstępie pozwala na pozytywną ocenę części teoretycznej, w której przedstawiono wybrane koncepcje, teorie w sposób właściwy, rzetelny i dogłębny.

W rozdziale pierwszym autorka w sposób wielostronny przedstawia różnorodne perspektywy i koncepcje. Podkreślenia wymaga wielopłaszczyznowe spojrzenie na kwestie dotyczące pomocy dzieciom i młodzieży oraz zaznaczenie roli jaką w tej sferze odgrywają różnorodne czynniki w tym otoczenie i środowisko, w którym dzieci funkcjonują. Ważną kwestią pozostaje także podkreślenie faktu, iż indywidualne podejście do każdego dziecka i analiza czynników determinujących sytuację i problemy, z którymi się borykają odgrywa ważną rolę. Bowiem ten sam czynnik może w jednym przypadku stanowić bodziec dodatni, bądź neutralny, a w innym przypadku może stać się bodźcem negatywnym, wywołującym stres i niepokój. Owe kompleksowe spojrzenie na pracę socjalną z perspektywy edukacji i pomocy dzieciom, z jednej strony zarysowanie indywidualnego podejścia do danego problemu, zaś z drugiej konieczność rozważenia różnorodnych aspektów konkretnej sytuacji, wielopłaszczyznowość relacji praca socjalna – szkoła – rodzice i dzieci, widoczne jest również w rozdziale drugim. Autorka pisze: *Silnou stránkou školskej sociálnej práce je interakcionistický aspekt spočívajúci v komplexnom vnímaní klientov a ich životného priestoru, čo umožňuje prístup k riešeniu situácie žiakov a ich rodín v rámci širších kontextov. Znamená zohľadňovanie nielen individuálnych zvláštností žiaka, ale aj posúdenie podmienok školy, rodiny a ostatných vplyvov okolia Uvedená požiadavka predpokladá znalosť individuálnych potrieb detí, ro-dičov, ako aj možností a zdrojov školského a sociálneho systému a ostatných inštitúcií v komunite. /s.47/*

W tym kontekście układ rozdziału drugiego wydaje się trafny i odpowiada przyjętej koncepcji pracy oraz realizowanemu celowi.

Przedstawione w recenzowanej pracy kwestie stanowią zatem cenne źródło informacji dotyczących problematyki pracy socjalnej i edukacji, stanowiąc jednocześnie przyczynek do dalszych szerszych badań prowadzonych na Słowacji.

Nové poznatky (prínos vedy)

Poruszana w recenzowanej pracy problematyka zajmuje szczególnie ważne miejsce w rozważaniach dotyczących pomocy rodzinom i dzieciom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Podkreślenie roli pracy socjalnej w sferze edukacji i wychowania dzieci oraz miejsca pracy socjalnej w systemie szkolnym zasługuje na szczególne wyróżnienie. Wydaje się, że zarysowana w pracy problematyka zasługuje na pogłębione analizy i szersze zainteresowanie badaczy społecznych. Autorka podkreśla *Školská sociálna práca na Slovensku v zásade absentuje v legislatíve, v školskej praxi aj v povedomí verejnosti. Rovnako neexistujú štandardy upravujúce pracovné postupy školských sociálnych pracovníkov a pracovníčok. Vo svete sa záujem o teoretické otázky školskej sociálnej práce rozvíjal už začiatkom 20. storočia a súvisel najmä so snahou vymedziť kompetenčný profil školských sociálnych pracovníkov v súlade s vytváraním takých podmienok v prostredí škôl, ktoré by optimalizovali pozíciu dieťaťa v tomto systéme, podporili školskú dochádzku a vzdelanosť detí.*/s. 94/

Zasadnym zatem jest prowadzenie dalszych dyskusji w tym zakresie, a podjęte przez autorkę rozważania stanowią ważny wkład w rozwój dziedziny nauk społecznych, stanowiąc przyczynek do dalszych, pogłębionych dociekań i obserwacji.

Metodologická a metodická stránka práce

Praca składa się z części teoretycznej oraz badawczej. W części badawczej autorka przedstawia założenia metodologiczne oraz wyniki i wnioski z badań. Dobór metody i techniki badawczej jest właściwy z punktu widzenia realizacji przyjętego celu badawczego. Liczba badanych mogłaby zostać poszerzona, tak aby można było w przyszłości uogólnić wyniki przeprowadzonych badań. Można zatem uznać, iż badania przedstawione przez autorkę stanowią przyczynek do dalszych pogłębionych analiz i badań, wyznaczając kierunek dalszym dociekaniom naukowym.

Formálna stránka práce

Język i technika pisania pracy nie budzą zastrzeżeń. Poszczególne części pracy stanowią spójną i uporządkowaną całość, pozwalając na realizację przyjętego i określonego we wstępie celu.

Warto podkreślić, iż praca oparta została na szerokich źródłach literatury, w tym również pozycjach anglojęzycznych. Choć można byłoby wykorzystać jeszcze większą liczbę najnowszych pozycji dotyczących omawianej problematyki, to dobór pozycji i ich wykorzystanie nie budzą zastrzeżeń i są prawidłowe.

OTÁZKY DO DISKUSIE

Czy Autorka widzi potrzebę prowadzenia działań służących zmianie wizerunku pracownika socjalnego na Słowacji? Jeśli tak, to jakiego typu mogłyby być to działania?

Czy i w jaki sposób (jakimi metodami) pracownik socjalny może wspierać realizację funkcji wychowawczej i opiekuńczej szkoły?

Jaka jest rola i funkcje pracy socjalnej w edukacji?

ZÁVEREČNÉ HODNOTENIE

Stwierdzam, że przedstawiona praca spełnia wymogi stawiane pracom habilitacyjnym.
Habilitačnú prácu: TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ ŠKOLSKEJ SOCIÁLNEJ PRÁCE NA SLOVENSKU, Mgr. Michaela Skyba, PhD. odporúčam prijať na obhajobu a po úspešnej obhajobe odporúčam udeliť akademický titul docent v študijnom odbore: 3. 1. 14 Sociálna práca.

09.01.2020

doc. PhDr. Monika Podkowińska, PhD.